

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕКРЕТАРИЈАТ
ЗАЈЕДНИЧКА СЛУЖБА

Сектор за међународне односе и протокол

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

SEKRETARIJAT / TAJNIŠTVO
ZAJEDNIČKA SLUŽBA

Sektor za međunarodne odnose i protokol

Broj: 01,02,03,04/4-05-1-584/24
Sarajevo, 26. 11. 2024.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

KOLEGIJ ZASTUPNIČKOG DOMA PSBiH
KOLEGIJ DOMA NARODA PSBiH

PRIMLJENO: 19-05-2025			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

Predmet: Izvješće sa završnog sastanka Konvencije za jačanje
Srednjoeuropske inicijative, održanog 5. srpnja u Rimu (Italija)

Predsjedateljica Povjerenstva za vanjske poslove Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i članica Konvencije za jačanje Srednjoeuropske inicijative Darijana Filipović i zamjenik predsjedatelja Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini SEI Predrag Kožul su 5. srpnja 2024. sudjelovali u Rimu na trećem i posljednjem sastanku Konvencije za jačanje Srednjoeuropske inicijative.

Na sastanku Konvencije, čiji je cilj jačati političku ulogu SEI-ja u procesu europskih integracija za zemlje u pregovorima za članstvo u Europskoj uniji, kao i ubrzati ispunjavanje ciljeva održivog razvoja u državama članicama SEI-ja, usvojeni su zaključci i preporuke s prošlih sastanaka Konvencije održanih u Trstu i Rimu u veljači i travnju ove godine.

Sastankom su moderirali senatorka Stefania Craxi, predsjednica Odbora za vanjske poslove i obranu Parlamenta Italije, i Salvatore Caiata, predsjednik talijanskog izaslanstva u parlamentarnoj dimenziji SEI-ja.

Zamjenik premijera i ministar vanjskih poslova i međunarodne suradnje Antonio Tajani prenio je poruku u kojoj je istaknuo da je parlamentarna dimenzija SEI-ja suštinska komponenta SEI-jevog identiteta i da je podrška talijanskog parlamenta od ključne važnosti. Tajani je istaknuo kako je jačanje kapaciteta nacionalnih institucija odgovornih za proces europskih integracija, posebno nacionalnih parlamenata, strateško ulaganje u budućnost.

Visoki predstavnici parlamenata i vlada država članica SEI-ja na sastanku su raspravljali o tri glavna smjera reformskog puta: jačanje političke uloge SEI-ja, jačanje odnosa SEI-ja s institucijama EU i jačanje Tajništva SEI. Na osnovi toga su podijelili razmišljanje o mogućim načinima na koje se SEI može suočiti sa sadašnjim i budućim izazovima te unaprijediti svoju ulogu kao vrijedna politička platforma koja promiče regionalnu suradnju u cilju podrške procesu europskih integracija i proširenja.

Kao izravan putokaz za buduće djelovanje, usvojen je set preporuka na osnovi zajedničkog političkog stava zemalja sudionica. Preporuke bi trebale biti predstavljene strukturama vladine i parlamentarne dimenzije SEI-ja radi daljnjeg razmatranja. Razgovarano je i o izvedivosti predloženih akcija u odnosu na postojeće strukture i mehanizme SEI-ja koji imaju potencijal da pruže solidnu osnovu za doprinos ovom nastojanju.

U usvojenim preporukama, koje se odnose na parlamentarnu dimenziju ove regionalne multilateralne organizacije, istaknuta se potreba za oživljavanjem spektra struktura i sastanaka unutar parlamentarne dimenzije SEI, kao i potreba za održavanjem sastanaka parlamentarne dimenzije SEI-ja s Europskim parlamentom i njegovim strukturama u cilju razmjene iskustava i ekspertne i tehničke podrške u procesu pristupnih pregovora zemalja kandidatkinja za članstvo u EU.

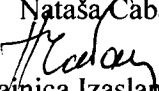
Također se apelira i na jačanje interakcije između vladine i parlamentarne dimenzije SEI-ja, posebno o pitanjima od značaja za proces europskih integracija, poput usklađivanja sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU.

U setu preporuka predlaže se jačanje suradnje s drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama koje dijele istu misiju, ciljeve i prioritete koje zagovara SEI, kao i povećanje prisutnosti predstavnika SEI-ja na važnim europskim i međunarodnim događajima. U vezi s tim, sudionici sastanka usvojenim preporukama zagovaraju i jačanje uloge Izvršnog tajništva SEI-ja te otvaranje posebnog predstavništva SEI-ja u institucijama EU u Bruxellesu.

Cjelokupan proces – pokrenut povodom Tršćanske platforme SEI-ja održane 12. i 13. listopada 2023. u Trstu, a zatim nastavljen u tri sastanka na visokoj razini – potvrdio je posvećenost država članica SEI-ju i istaknuo ključnu važnost učinkovite suradnje između vladinih i parlamentarnih dimenzija kako bi se ostvarila osnovna misija Organizacije, u koordinaciji s Izvršnim tajništvom SEI-ja.

Izvješće pripremila

Nataša Cabak

tajnica Izaslanstva

Izvješće odobrio

Predrag Kožul

zamjenik predsjedatelja
Izaslanstva PSBiH u PSSEI

Dostaviti:

- naslovu
- Povjerenstvu za vanjske poslove ZD PSBiH
- članovima Izaslanstva PSBiH u PSSEI
- Sektoru za odnose sa javnošću PSBiH
- a/a

KONVENCIJA ZA JAČANJE SREDNJOEUROPSKE INICIJATIVE

Preporuke za jačanje Srednjoeuropske inicijative

1. Jačanje političke uloge SEI-ja

Više od tri desetljeća intenzivne regionalne suradnje unutar SEI-ja stvorila su odličnu osnovu na kojoj se može graditi. Sastav SEI-ja, kojim su obuhvaćene države članice SEI-ja i one koje nisu članice EU – sve kandidatkinje za EU, predstavlja dodatnu vrijednost koju treba daljnje promicati. Pored toga, u svjetlu sve većih i složenih izazova koji utječu na međunarodni mir i sigurnost, i dalje postoji veća potreba za multilateralnim pristupom. U tom smislu, potrebna je snažnija promidžba regionalne suradnje kao pravog modela za učinkovito rješavanje ranjivosti našeg vremena i za bolje ispunjavanje zahtjeva i očekivanja država članica, posebno u pogledu podrške europskim integracijama i održivom razvoju.

Kako bi se izašlo na kraj s ovim scenarijem, trebalo bi uložiti zajednički napor u jačanje uloge SEI-ja kao vrijedne političke platforme koja doprinosi stabilizaciji regije, njegovoj gospodarskom razvitku i društvenom napretku. Stoga, na vrhu ovog procesa, treba predvidjeti jačanje ishoda i dometa političkih sastanaka SEI-ja u cilju davanja novog političkog poticaja Organizaciji. S jedne strane, trebalo bi razmotriti oživljavanje samita SEI-ja u sklopu programa predsjedanja i oni bi se trebali odvijati redovnije kako bi se omogućila široka rasprava o hitnim pitanjima za regiju (*npr. kao što je to bio slučaj s Covidom-19, premijeri bi mogli razgovarati o aktualnim pitanjima poput Ukrajine, višestrukih aspekata sigurnosti itd.*). S druge strane, treba nastaviti osiguravati konzistentnost i kontinuitet političkog dijaloga putem sastanka MVP (prema već ustaljenoj praksi dva sastanka: službeni u zemlji predsjedništva i neslužbeni u New Yorku). Samit SEI-ja također bi se mogao sazvati neslužbeno, a po potrebi i na marginama drugih međunarodnih skupova na visokomj razini na kojima je predviđeno sudjelovanje premijera. U ovom zajedničkom nastojanju, uloga političkih ravnatelja i trojke SEI-ja mogla bi biti ključna. Osim toga, u duhu rada Konvencije, treba promicati češće interakcije i mogućnosti sinergije između vladine i parlamentarne dimenzije SEI-ja u cilju jačanja političke uloge SEI.

K tomu, održavanje sektorskih ministarskih sastanaka u sklopu predsjedanja SEI-jem moglo bi se ojačati fokusiranim raspravama o aktualnim pitanjima za regiju (*npr. o pitanjima kao što su regionalna povezanost, trostruka planetarna kriza itd.*). To bi se moglo učiniti i u suradnji s drugim međunarodnim i regionalnim partnerima.

U tom kontekstu, rotirajuća predsjedništva i Izvršno tajništvo SEI-ja (SEI-IS) trebaju nastojati da razviju redovniji i strukturiraniji dijalog s drugim relevantnim međunarodnim i regionalnim organizacijama aktivnima u regiji i da daju prioritet strateškim partnerstvima o aktualnim pitanjima (*npr. sastanak Odbora nacionalnih koordinatora – ONK bi mogao biti godišnje posvećen ovom pitanju*). Takvu sektorsku suradnju i dijalog s drugim međunarodnim i regionalnim subjektima trebalo bi provoditi na način koji je više orijentiran na rezultate s ciljem dolaska do konkretnih rezultata za države članice (*npr. sa SZO/Europa o zdravstvenim pitanjima, s Vijećem Europe o mladima itd.*) i „niša“ za SEI kako bi se izbjeglo dupliranje i preklapanje s podrčjima suradnje kojima se bave drugi forumi. Osim toga, mogla bi se razmotriti suradnja s trećim zemljama iz regije i šire koje dijele iste ciljeve i ciljeve država članica SEI-ja.

Strateška partnerstva također bi mogla povećati vidljivost i prisustnost SEI-ja na europskoj i međunarodnoj razini. U tom cilju treba nastaviti i daljnje intenzivirati praksu davanja zajedničkih izjava povodom događaja na visokoj razini UN-a. Dapače, ova praksa bi se mogla istražiti i u vezi sa sastancima EU, uzimajući u obzir autonomiju EU u donošenju odluka, kao i na drugim relevantnim međunarodnim događajima.

Na kraju, ali ne i najmanje važno, daljnja podrška Ukrajini također treba biti glavni prioritet.

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci

CILJEVI	DJELOVANJE
<i>Oživjeti čitav spektar SEI-jevih struktura i sastanaka unutar vladine dimenzije</i>	➤ Reintegrirati samit SEI-ja u program predsjedanja, pružajući instrumentalnu ulogu političkim ravnateljima i SEI-jevoj Trojci. ➤ Istražiti sazivanje samita SEI, neslužbeno i ako je potrebno, na marginama skupova na kojima je već predviđeno sudjelovanje premijera (npr. u Bruxellesu na marginama odgovarajućih sastanaka EU, uzimajući u obzir autonomiju EU u donošenju odluka i izbjegavajući dupliranje s procesima u Vijeću EU ili s drugim međunarodnim forumima), što bi moglo povećati vidljivost SEI-ja na razini EU i bilo isplativo u smislu organizacije. ➤ Predvidjeti reintegraciju u program predsjedništva sektorskih ministarskih sastanaka o aktualnim pitanjima za regiji.
<i>Oživjeti čitav spektar struktura i sastanaka unutar parlamentarne dimenzije</i>	➤ Razmotriti sazivanje sastanaka parlamentarne dimenzije s Europskim parlamentom ili njegovim strukturama. ➤ Promicati razmjenu iskustava (zemlje SEI koje nisu članice EU) unutar Općeg odbora za političke i unutarnje poslove parlamentarne dimenzije, uz sudjelovanje pravnih povjerenstava parlamenata država članica u cilju podrške provedbi reformi. ➤ Razmotriti nastavak sastanaka Stalnog odbora. ➤ Promicati jačanje vidljivosti SEI-ja povećanjem njegove prisutnosti na različitim parlamentarnim <i>web</i>-stranicama.
<i>Ojačati interakciju između vladine i parlamentarne dimenzije</i>	➤ Promicati interakciju o pitanjima od značaja za proces europskih integracija zemalja SEI-ja koje nisu članice EU, uz uključivanje relevantnih vladinih i parlamentarnih institucija u državama članicama SEI-ja.
<i>Unaprijediti strateška partnerstva usmjerena na rezultate</i>	➤ Poboľjšati projektno orijentiranu suradnju s drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama u korist država članica uz redovitu procjenu postojećih potreba i u skladu s izazovima. ➤ Uspostaviti suradnju sa zemljama iz geografske regije koje dijele iste ciljeve i ciljeve kao i države članice SEI-ja. ➤ Uspostaviti suradnju s trećim zemljama koje dijele misiju i ciljeve SEI.
<i>Povećati prisutnost SEI-ja na europskim i međunarodnim događajima</i>	➤ Razmotriti povećanje broja i učestalosti zajedničkih izjava na sastancima UN-a, pod uvjetom da te izjave predstavljaju dodatnu vrijednost u pogledu ispunjavanja misije SEI-ja. ➤ Istražiti slične prakse prilikom sastanaka EU, uz uvažavanje autonomije EU u donošenju odluka.
<i>Daljnja podrška Ukrajini</i>	➤ Nastaviti daljnje podržavati Ukrajinu unutar SEI-jevog formata. ➤ Ispitati mogućnosti za pridruživanje obnovi Ukrajine u koordinaciji s drugim međunarodnim subjektima.

2. Jačanje odnosa SEI-ja s institucijama EU

Uspostavljanje strukturiranih veza suradnje s EU i njezinim institucijama oduvijek je bio jedan od glavnih prioriteta SEI-ja u podršci procesu europskih integracija, posebno proširenju EU.

Međutim, put k EU temelji se na zaslugama i zahtijeva dugu seriju primjene standarda i ispunjavanja kriterija za pristupanje kandidatkinje za članstvo u EU. U tom smislu, SEI bi trebao dodatno pojačati svoju ulogu

platforme za dijalog i suradnju, kao i omogućiti prijenos znanja između SEI - EU i zemalja koje nisu članice EU o reformama u vezi s proširenjem EU (*npr. ONK bi mogao razgovarati o modalitetima*).

U tom cilju, trebalo bi pažljivo istražiti bi li pojačana i stalnija veza (*npr. preko ureda SEI-ja u Bruxellesu, uključivanje stalnih predstavništava ili misija itd.*) s institucijama EU u Bruxellesu osigurala dodatnu vrijednost. Željeni ishod takve veze mogao bi biti da Europska komisija (EK) uspostavi delegiranu suradnju sa SEI-IS za provedbu projekata kao partnerska organizacija (tzv. neizravno upravljanje).

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci:

CILJEVI	DJELOVANJE
<i>Ojačati suradnju na reformama vezanim za proširenje EU unutar SEI-ja</i>	➤ Podržavati politički dijalog i suradnju koji podržavaju reforme vezane za europske integracije, bez prejudiciranja daljnjeg proširenja EU, putem odgovarajućih instrumenata SEI-ja (<i>npr. izjave, kampanje za podizanje svijesti itd.</i>). ➤ Povjeriti ONK-u daljnje promicanje prijenosa znanja između SEI EU i zemalja koje nisu članice EU putem projekata i programa izgradnje kapaciteta.
<i>Uspostaviti vezu s institucijama EU</i>	➤ Razmotriti mogućnost dodatne vrijednosti uspostavljanja namjenskog ureda SEI-ja u Bruxellesu, nakon pojašnjenja financijskih i operativnih modaliteta unutar povezanih struktura SEI-ja. ➤ Istražiti moguće sudjelovanje stalnih predstavnika i misija u Bruxellesu u cilju redovitog protoka informacija o aktivnostima SEI-ja.
<i>Dobiti delegiranu suradnju od EK</i>	➤ Uspostaviti plan mogućih akcija/projekata koji bi mogli biti sukladni sa zahtjevima EK za način „neizravnog upravljanja“.

3. Jačanje uloge Izvršnog tajništva SEI-ja

SEI-IS pomaže u provedbi odluka usvojenih na političkoj razini i promiče programe i inicijative za poticanje suradnje u regiji. Također predlaže proaktivne inicijative u korist poboljšane regionalne suradnje i nudi rješenja za rješavanje izazova unutar instrumenata koje pružaju države članice SEI-ja.

Prije svega, treba općenito povećati operativnu razinu SEI-ja kao organizacije u cilju boljeg ostvarivanja ambicioznog političkog programa, povećati broj projekata i razviti učinkovitu sinergiju s drugim potencijalnim partnerima i zainteresiranim stranama u područjima od zajedničkog interesa, uz istodobno povećanje vidljivosti putem učinkovite komunikacijske strategije.

U tom pogledu, pristup s više zainteresiranih strana mogao bi igrati važnu ulogu. Vremenom je SEI uspostavio široku dimenziju i vrijednu mrežu zainteresiranih strana i nevladinih subjekata (*lokalne vlasti, privatni sektor, akademska zajednica, mediji, mladi itd.*). Okupljanje takvih zainteresiranih strana iz cijele regije kako bi se razgovaralo o pitanjima od posebnog značaja za regiju jest uloga za koju je SEI u dobrom položaju da preuzme i doprinese podizanju operativnosti Organizacije. Ova vrsta okomito integrirane praktične suradnje mogla bi biti model za aktivnosti koje SEI poduzima, posebno u cilju jačanja „Lokalne dimenzije SEI-ja“, „Agende mladih SEI-ja“ ili daljnjeg razvoja kulturne dimenzije.

Pored toga, treba redovito procjenjivati dobre prakse i uspješne priče ostvarene unutar fondova, programa i instrumenata SEI-ja (*npr. prilikom posebnog sastanka ONK*) kako bi njihova dodatna vrijednost mogla poslužiti kao referencija za racionalizaciju SEI-jevog djelovanja i za promicanje sinergije između političke komponente i projektno orijentiranih aktivnosti.

Unaprjeđenje ukupnog operativnog aspekta SEI-ja usko je povezano s administrativnom ulogom Tajništva. U

tom cilju, kako bi se bolje udovoljilo potrebama, bilo bi nužno jačati SEI-IS (npr. upućivanjem službenika iz institucija u SEI-IS kako bi se pratili fokusni programi). Pozornost bi se također mogla posvetiti osiguravanju vanjskog financiranja od potencijalnih donatora.

Da rezimiramo, preporučuju se sljedeći koraci:

CILJEVI	DJELOVANJE
<i>Ojačati pristup s više zainteresiranih strana</i>	➤ Ojačati aktivnosti osmišljene da potaknu Okomito integriranu praktičnu suradnju okupljanjem različitih zainteresiranih strana. ➤ Daljnje promicati sinergiju između multilateralne komponente i projektno orijentiranih aktivnosti.
<i>Osigurati pravi sastav nadležnosti u SEI-IS</i>	➤ Poticati upućivanje službenika u SEI-IS da prate fokusne programe.
<i>Pojačati napore za prikupljanje sredstava</i>	➤ Uspostaviti kontakte s potencijalnim donatorima kao što su treće zemlje, međunarodne financijske institucije i drugi, uz prezentaciju detaljnog plana u vezi s predviđenim aktivnostima.

Namjera je predstaviti Preporuke strukturama vladine i parlamentarne dimenzije SEI-ja. Potom će na ovim strukturama i njihovim procesima donošenja odluka (u skladu s njihovim pravilnicima) biti da odluče što, kako i hoće li ih ugraditi u svoj rad i/ili statute.